

Datum
2021-02-15Diarienummer
KS-2021/161.109Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) – svar på remiss från Justitiedepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 februari 2021, bilaga 1, överlämnas till Justitiedepartementet som Huddinge kommuns yttrande över betänkandet *Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2)*.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått betänkandet *Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap* från Justitiedepartementet på remiss.

I betänkandet föreslås det införas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för att erhålla svenskt medborgarskap. Svaret på remissen har tagits fram genom en samberedning mellan kommunstyrelsens förvaltning och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Kommunstyrelsens förvaltning tycker att det mesta i betänkandet är mycket bra och ställer sig positiv till dess förslag, men anser att regeringen i sin fortsatta beredning av ärendet bör beakta:

- Att det statliga anslaget för att täcka ökade utbildningskostnader för SFI och Komvux utformas så att det speglar kommunernas faktiska kostnader.
- Kostnaden för att erlagga medborgarskapsprovet då det finns en risk att endast en av familjemedlemmarna av ekonomiska skäl gör provet.

Beskrivning av ärendet

I betänkandet, som redovisas nedan i korthet, föreslås det införas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för att erhålla svenskt medborgarskap för den som har fyllt 16 men inte 67 år. Kravet gäller dock inte statslösa personer födda i Sverige som är under 21 år och inte heller nordiska medborgare.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2021-02-15Diarienummer
KS-2021/161.109

Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap

Kunskaperna i svenska och samhällskunskap ska kunna visas genom godkänt resultat på ett prov. Andra sätt att visa kunskaper i svenska föreslås bl.a. vara godkänt betyg från kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i kurs D, godkänt betyg i svenska eller svenska som andraspråk från grundskolans årskurs 9 eller en kurs i någon av dessa ämnen från gymnasieskolan eller komvux på grundläggande eller gymnasial nivå.

Även godkänt resultat på Tisus-testet föreslås godtas som bevis på kunskaper i svenska liksom godkänt avgångsbetyg i danska, norska eller svenska från en nordisk grundskola eller ett nordiskt gymnasium.

När det gäller kunskaper i samhällskunskap föreslås bl.a. att godkänt betyg i samhällskunskap från grundskolans årskurs 9 eller en kurs i samhällskunskap från gymnasiet eller komvux på grundläggande eller gymnasial nivå godtas som bevis. Även godkänt betyg från en kurs i samhällsorienterande ämnen från komvux på grundläggande nivå ska godtas.

Det ska gå att få dispens från kravet på kunskaper om det föreligger särskilda skäl som väsentliga funktionsnedsättningar eller andra personliga förhållanden.

Ett digitalt medborgarskapsprov

I betänkandet föreslås ett särskilt medborgarskapsprov vilket ska genomföras digitalt och bestå av två delar; ett delprov i svenska och ett delprov i grundläggande samhällskunskap.

Medborgarskapsprovet i svenska ska pröva läs- och hörförståelse samt muntlig och skriftlig färdighet.

I medborgarskapsprovets samhällskunskapsdel föreslås tyngdpunkten vara att testa sådana grundläggande kunskaper som man behöver ha för att leva och fungera i det svenska samhället med fokus på demokrati och den demokratiska processen.

En bok till grund för medborgarskapsprovet i samhällskunskap

Medborgarskapsprovet i samhällskunskap ska grundas på en för ändamålet särskilt framtagen bok. Boken ska innehålla sådana kunskaper som man behöver ha för att leva och fungera i det svenska samhället med fokus på demokrati, historia, traditioner, välfärdsstrukturen, jämställdhet etc. och den ska finnas tillgänglig för nedladdning från nätet på svenska och tio invandrarpråk.

Genomförandet av medborgarskapsprovet och avgifter

Medborgarskapsprovet ska genomföras regelbundet över året, men att de exakta datumen ska beslutas av Universitets- och högskolerådet (UHR) efter samråd med Skolverket och genomförande universitet och högskolor.

Avgiften för provet i svenska föreslås vara 2 000 kronor per provdeltagare och provtillfälle medan provet i samhällskunskap föreslås kosta 500 kronor per provdeltagare och provtillfälle, med vissa undantag.

Anpassning för att kunna genomföra provet ska kunna medges de med funktionsnedsättning.

Godkänt resultat på medborgarskapsprov ska gälla obegränsat i tid och presenteras så att provdelen i svenska respektive samhällskunskap separeras.

Fördelningen av ansvar

- *Migrationsverkets* handläggning innefattar en bedömning av om kunskapskravet är uppfyllt, alternativt en bedömning av om det föreligger särskilda skäl för att medge dispens från kravet.
- *Skolverket* ska ansvara för framtagandet av den bok som provdelen i samhällskunskap ska bygga på. Skolverket föreslås också ansvara för rättningen av medborgarskapsprovet och att kontinuerligt utveckla det.
- *UHR* ska ha det övergripande ansvaret för medborgarskapsprovet och fatta beslut om provets resultat samt utestängning från deltagande i provet på grund av fusk.
- *Universitet och högskolor* ska ansvara för genomförandet av medborgarskapsprovet. Detta får ske i samverkan mellan lärosätena.

Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

I betänkandet framhålls också att utöver statens kostnader för införandet av medborgarskapsprovet uppkommer även kostnader för kommunerna. Framför allt kommer antalet deltagare i kommunal vuxenutbildning i SFI att öka, såväl på grund av att vissa behöver lära sig svenska för kunna klara provet, som att vissa vill klara kurs D för att slippa göra medborgarskapsprovet. Det kan också vara så att intresset för kommunal vuxenutbildning i någon av de kurser som kan användas som bevis på kunskaper i samhällskunskap kan komma att öka något.

En övergripande kalkyl har gjorts i betänkandet och kostnaderna föreslås finansieras genom anslag.

Beredning av ärendet

Då tiden inte medgivit att ärendet gått på remiss internt i kommunen har svaret till Justitiedepartementet tagits fram genom en samberedning mellan kommunstyrelsens förvaltning och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Språkkunskaper och kunskaper om det land - dess historia, kultur och statsskick - man lever i är nyckeln in i det svenska samhället, inte minst för att få ett jobb. Därför är det viktigt med reformer och lagstiftning som ger incitament till fortbildning.

Kommunstyrelsens förvaltning tycker att det mesta i betänkandet är mycket bra och ställer sig positiv till dess förslag, men anser att regeringen i sin fortsatta beredning av ärendet bör beakta:

- Att det statliga anslaget för att täcka ökade utbildningskostnader för SFI och Komvux utformas så att det speglar kommunernas faktiska kostnader.

Datum
2021-02-15

Diarienummer
KS-2021/161.109

- Kostnaden för att erlagga medborgarskapsprovet då det finns en risk att endast en av familjemedlemmarna av ekonomiska skäl gör provet.

Kommunstyrelsens förvaltning anser också att det är positivt att även SFI betyg kan gälla som bevis för uppfyllt språkkrav.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut att godkänna yttrandet till Justitiedepartementet genererar inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen, men eventuellt det lagförslag som följer av rubricerat betänkande.

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

Bilaga 1. Förslag på remissyttrande

Bilaga 2. Remissen:

https://www.regeringen.se/48e7bc/contentassets/b23619ff933047688f64b8f0051f0dfd/krav-pa-kunskaper-i-svenska-och-samhallskunskap-for-svenskt-medborgarskap-sou-20212_

Beslutet ska skickas till

Justitiedepartementet
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden